

Adaptarea sistemului de justiție românesc la noile tehnologii existente - justiție virtuală

**Av. Sorin Manafu
Baroul Dolj**

Sistemul judiciar românesc se adaptează foarte greu la noile tehnologii și de multe ori pentru un motiv întemeiat. Modalitatea învechită în care se desfășoară ședințele de judecată merită să fie menținută, în special la instanțele penale, dar reformele trebuie să fie bine luate în considerare și implementate.

Cu toate acestea, Ministerul Justiției trebuie să aibă în vedere necesitatea de a economisi bani, iar costurile trebuie să fie controlate atât la instanțele penale cât și civile. Mai mult decât atât, într-un moment de controverse asupra reducerilor asistenței juridice obligatorii, eliminarea deșeurilor este esențială.

Propuneri pentru o mai mare eficiență în instanțele penale, includ mai multe ore de lucru pentru magistrați precum și extinderea utilizării tehnologiei video. Și instanțele civile trebuie încurajate să caute modalități noi și mai puțin costisitoare de administrare a justiției, în special pentru cererile cu valoare redusă.

Ideea este de a rezolva disputele prin internet, mai degrabă decât față în față, în instanța de judecată. În cazul în care nu se ajunge la un acord între părțile din cadrul procesului, atunci judecătorii pot decide asupra soluției on-line, interacționând electronic cu părțile.

Din moment ce atât de mulți oameni își trăiesc viața în mediul on-line, atunci și legea trebuie să recunoască această realitate și să se adapteze în mod corespunzător. Este adevărat, această propunere are în vedere o schimbare radicală și fundamentală a modului în care sistemul nostru de judecată se ocupă de pretențiile civile cu valoare redusă.

Nu există niciun motiv evident pentru care justiția nu poate să fie efectuată on-line. Desigur, internetul poate extinde accesul la sistemul de justiție, iar în cazul litigiilor civile acestea pot fi soluționate rapid și eficient on-line, iar această idee trebuie continuată.

Această propunere de modificare a sistemului de justiție se poate aplica și în procesele penale. Accentul se pune pe accelerarea proceselor judiciare, în principal, prin utilizarea tehnologiei moderne. O astfel de măsură poate reduce cantitatea uriașă a deșeurilor pe care sistemul le produce în acest moment (hârtie, întreținere, curățenie etc).

În principiu, scopul de a reduce perioada lungă de desfășurare a proceselor, dar și a deșeurilor este laudabilă, ce este îngrijorătoare, cu toate acestea, este accentul pe viteză. Trebuie acordată mare atenție la necesitatea de a echilibra viteza cu justiția - justiția fiind despre condamnarea celui vinovat și achitarea celui nevinovat.

Tehnologia video are în mod clar un loc în sistemul de justiție penală și poate crește eficiența. Propunerea utilizării de link-uri video din închisoare-la-istanță ar trebui să fie salută, economisind astfel bani și timp în transportul inculpaților, la și de la penitenciare pentru audieri în mare parte administrative. Dar utilizarea sa poate fi controversată atunci când vine vorba de primele audieri ale inculpaților după citirea actului de sesizare și începerea judecății, fiind denumite astfel "*instanțe virtuale*". Aici, inculpații nu vor participa la instanță, în persoană, apar prin intermediul unei legături video stabilite de către instanța de judecată în cazul în care magistrații sunt în ședință.

De asemenea, prezent în sala de judecată sunt, de obicei procurorul și avocatul inculpatului. Cu toate că, acesta din urmă are posibilitatea de a fi prezent la secția de poliție unde clientul lor este deținut, avocații consideră, în general, că pot comunica cel mai bine cu reprezentantul ministerului public, martorii apărării, dar și prin formularea de cereri, direct în sala de judecată. Acest lucru înseamnă că în mod frecvent inculpații nu se vor întâlni cu avocatul lor, înainte ca instanța să decidă cu privire la cazul lor. Unii inculpați fiind condamnați astfel la pedeapsa cu închisoarea fără să fi văzut vreodată avocatul lor în persoană.

Conferințele video pot fi un lucru obișnuit în afaceri și politică la ora actuală, dar se vor găsi rar oameni de afaceri sau politicieni pregătiți să întreprindă discuții vitale cu cineva pe care nu l-au întâlnit înainte într-o legătură video. Întâlnirea față-în-față este esențială pentru construirea încrederii și dezvoltarea de relații. Vinovăția sau nevinovăția nu este, atât de simplu de stabilit, dacă ai săvârșit sau nu fapta pentru care ai fost trimis în judecată. Există, de asemenea, elementul psihologic ce trebuie luat în considerare, cum ar fi intenția directă sau indirectă a inculpatului. În cazul în care inculpatul săvârșește anumite infracțiuni, acesta va avea un grad ridicat de reticență în momentul în care trebuie să dezvăluie informații delicate sau personale - acestea nu pot să se simtă confortabil să facă acest lucru față de un străin printr-o legătură video, în timp ce acesta se află într-o cameră mică, înghesuit într-o secția de poliție.

Un sistem de justiție mai eficient este posibil, iar Ministerul Justiției trebuie să țină cont de faptul că viteza nu echivalează întotdeauna cu eficiență, dar eficiența ar trebui promovată în justiție. În cazul în care guvernul dorește un sistem eficient, trebuie să înceapă să inițieze mai multe protocoale de colaborare cu reprezentanții U.N.B.R. și alți practicienii ai dreptului, aceștia fiind singurii oameni din sistem care sunt implicați în dosarele penale sau civile, de la început până la sfârșit.